

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๗ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับปรับปรุงปี๒๕๖๗)

สารบัญ

หน้า

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑-๒๕

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑-๒๑

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๖

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๙

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑๐

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑๐

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑๐

๒) ปริมาณการผลิต

๑๓

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑๔

๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก

๑๔

๕) ต้นทุนการผลิต

๑๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

๑๕

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๑๗

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า ถั่วเขียว

๑๗

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑๗

๒) ปริมาณการผลิต

๑๗

๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑๘

๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก

๒๐

๕) ต้นทุนการผลิต

๒๐

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

๒๑

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๒๑

๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา

๒๒

๓ การจัดทำ TOWS Matrix

๒๔

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๑
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบล ไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕
ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ตารางที่ ๑๐ แสดงทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ตารางที่ ๑๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๑๐
ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๑๑
ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบล ไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๒
ตารางที่ ๑๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ตารางที่ ๑๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี๒๕๖๔ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
ตารางที่ ๑๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชและ ปศุสัตว์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๑๗
ตารางที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๑๗
ตารางที่ ๑๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๕ ตำบลไผ่พระ (ต่อไร่/รอบ/ปี)	๒๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๒๒
ตารางที่ ๒๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๒๔

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอไผ่พระ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗
ภาพที่ ๘ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ภาพที่ ๑๐ แสดงแผนที่แหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
ภาพที่ ๑๑ แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๐
ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๑๐
ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๐
ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๑
ภาพที่ ๑๕ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๑
ภาพที่ ๑๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๒
ภาพที่ ๑๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูก ข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๒
ภาพที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ภาพที่ ๑๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๔
ภาพที่ ๒๐ แสดงวิธีการตลาดข้าวตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘
ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ	๒๐
ภาพที่ ๒๔ วิถีตลาดของกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

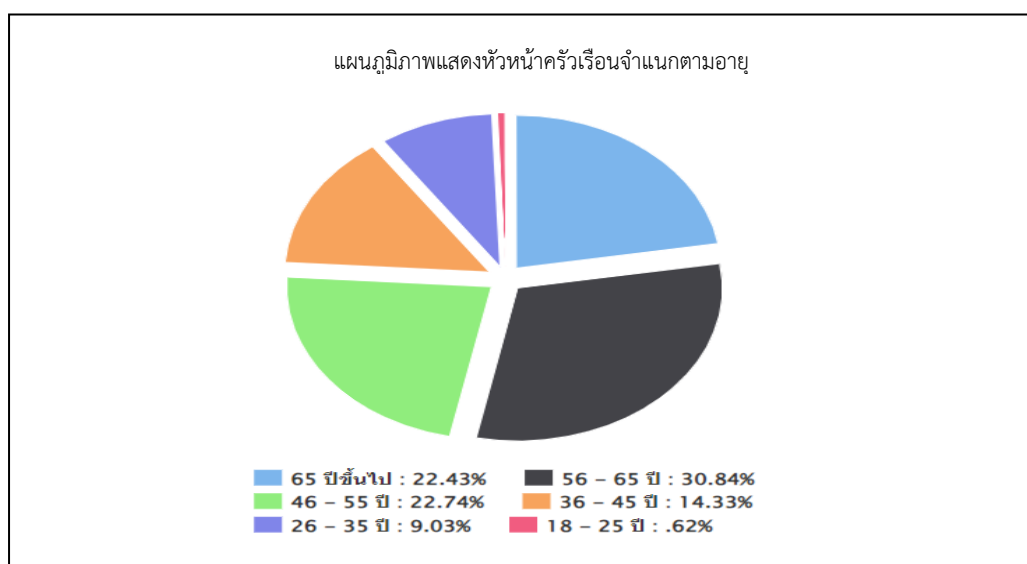
(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

ตำบลไผ่พระ มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๓๒๕ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๑๐๒ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๘ และอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๗๒.๐๐	๒๒.๔๓
๕๖ - ๖๕ ปี	๙๙.๐๐	๓๐.๘๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๗๓.๐๐	๒๒.๗๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๔๖.๐๐	๑๔.๓๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๙.๐๐	๙.๐๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๒.๐๐	๐.๖๒
รวม	๓๒๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖ (Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

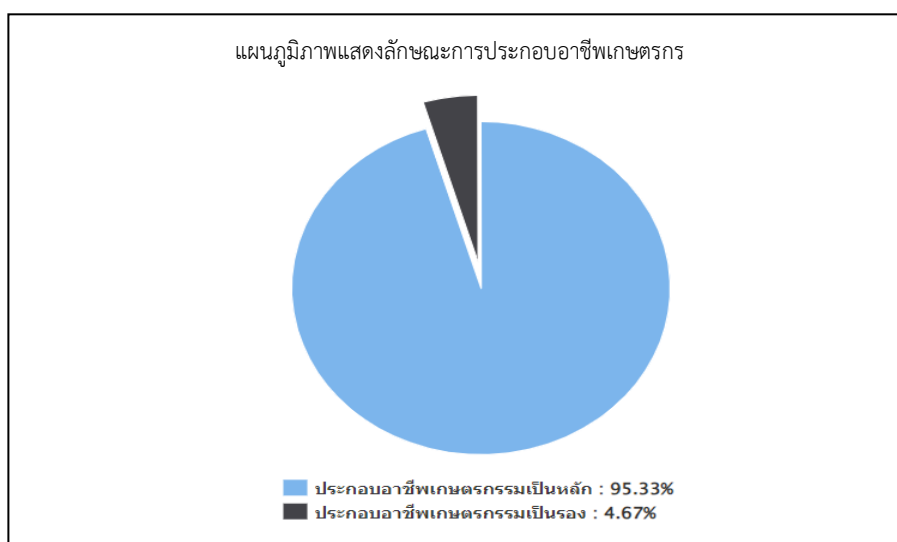
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบล ไม้พระ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓๐๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๓๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๗ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไม้พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓๐๖.๐๐	๙๕.๓๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๕.๐๐	๔.๖๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. .๒๕๖๖.(Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลไม้พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. .๒๕๖๖.(Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕)

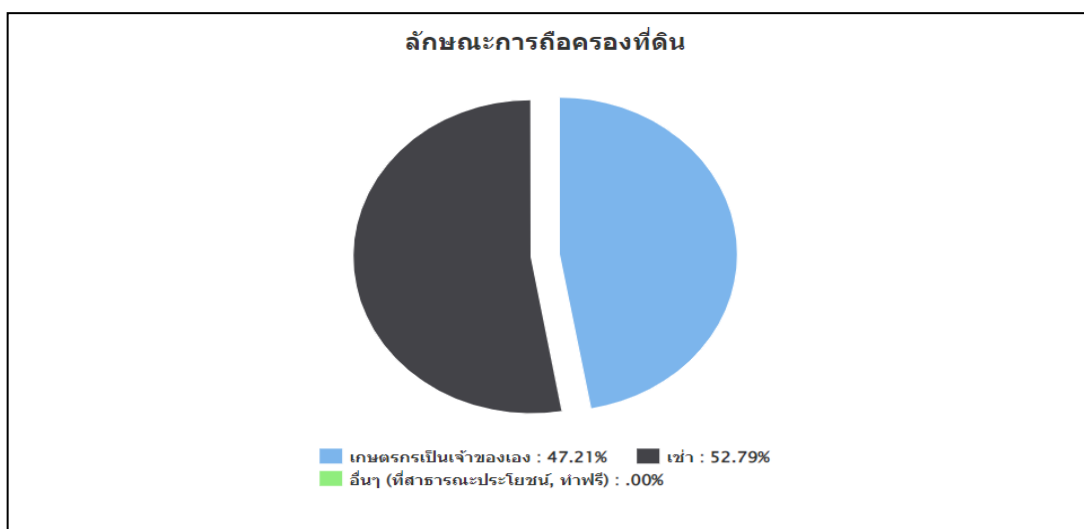
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลไม้พระ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๘๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗๙ รองลงมาคือที่เช่า จำนวน ๑๖๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๑ และอื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไม้พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑๗๒	๔๖.๗๔
อื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)	๑๙๒	๕๒.๑๗
เช่า	๔	๑.๐๙
รวม	๓๖๘	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. .๒๕๖๖.(Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕)

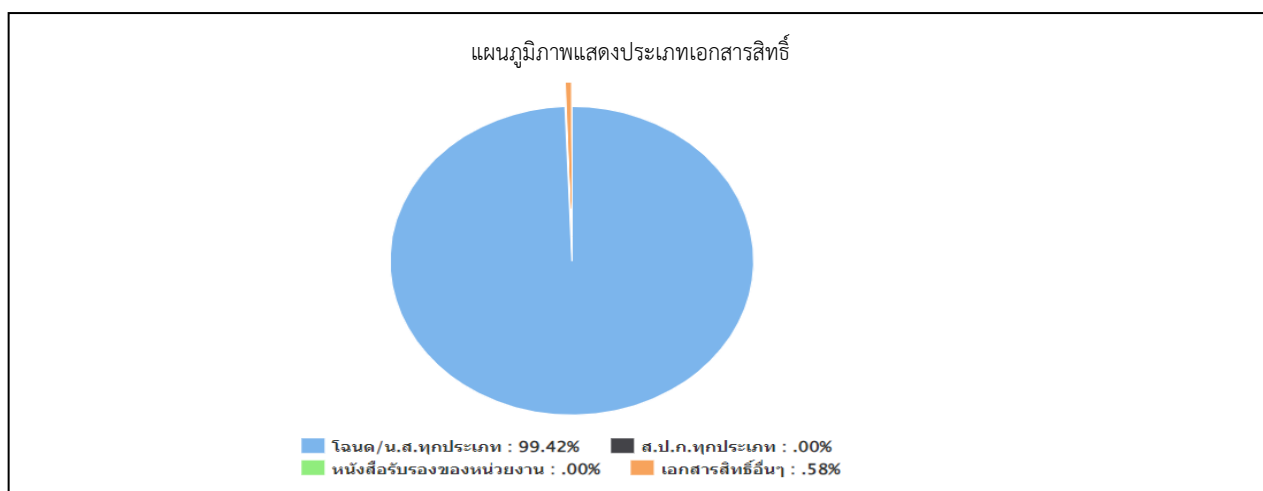
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. .๒๕๖๖.(Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

เกษตรกรตำบลไผ่พระ มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑๗๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๒ รองลงมาคือไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๘ ตามลำดับ
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑๗๑.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๐๐	๑๗๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. .๒๕๖๖.(Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. .๒๕๖๖.(Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลไผ่พระ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๐ กลุ่ม มีสมาชิก ๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย สหกรณ์จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร.. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา...

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๔	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๕	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๖	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๗	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๘	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลไผ่พระ..มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๐ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๐ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๐ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปกริพ	
๑-๘	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลไผ่พระ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๘ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๘ ราย และหมอดินอาสา ๓ ราย ยังไม่มีอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่น ๆ อีก อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสา มากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร फलव	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐
๒	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐
๓	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐
๔	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐
๕	๐	๐	๐	๐	๑	๒	๐	๐	๐
๖	๐	๐	๐	๐	๑	๓	๐	๐	๐
๗	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๐	๐
๘	๐	๐	๐	๐	๑	๒	๐	๐	๐
รวม	๐	๐	๐	๐	๗	๑๓	๐	๐	๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.)และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), <https://asa-center.doae.go.th/๒๕๖๖>

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไผ่พระ มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลไผ่พระ มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ไผ่พระ	๑	นายบุญรุ่ง วุฒิลาภ	๑๔ หมู่ ๒	การทำนาแบบลดต้นทุน
รวม	๑	นายบุญรุ่ง วุฒิลาภ	๑๔ หมู่ ๒	การทำนาแบบลดต้นทุน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่พระ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางศศิธร คัมสุวรรณ

บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลไผ่พระ

สถานการณ์ของพื้นที่ : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและลดต้นทุนการผลิต, การจัดการดิน

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและลดต้นทุนการผลิต, การจัดการดิน

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : -

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. ทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรบังคับ

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การจัดการดินและปุ๋ย
๓. การจัดทำมาตรฐานการผลิต

หลักสูตรเสริม

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๒. การจัดทำแผนรายบุคคล

ศูนย์เครือข่าย จำนวน - ศูนย์

ตารางที่ ๔ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล					
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล	
๑	ศพก.ตำบลไผ่พระ	ลดต้นทุนการทำนา/ ปุ๋ยใส่เดือนดิน	๔	ไผ่พระ	นางศศิธร คุ่มสุวรรณ
๐๘๕๑๗๖๘๘๙๓					

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ตำบลไผ่พระ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๐ กลุ่ม

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

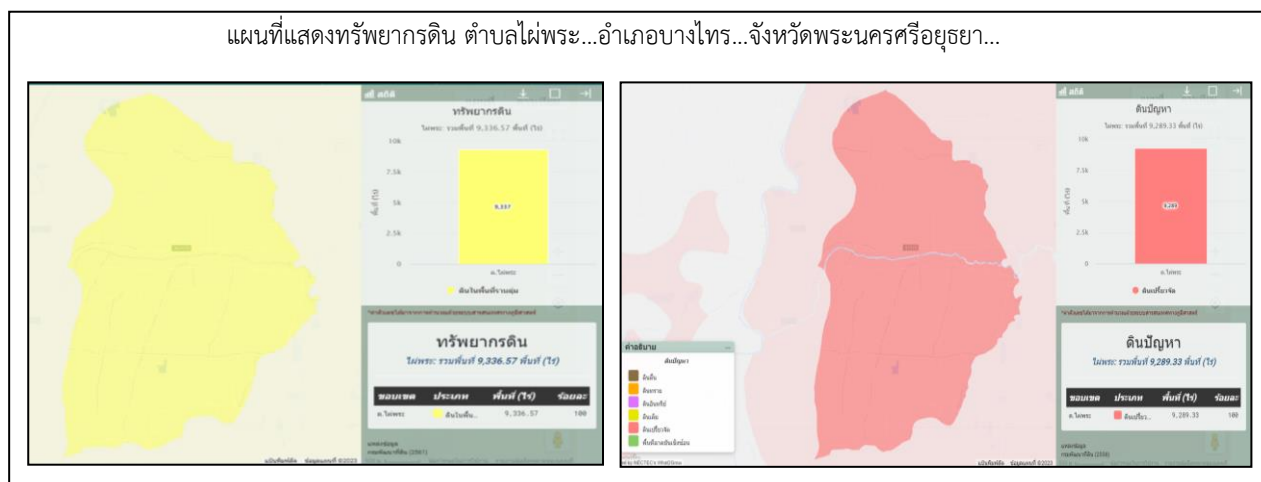
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๙๓๓๖.๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เป็นดินที่อยู่ในพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งทั้งหมดเป็นดินที่มีความเป็นกรดจัด

ตารางที่ ๑๐ แสดงทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

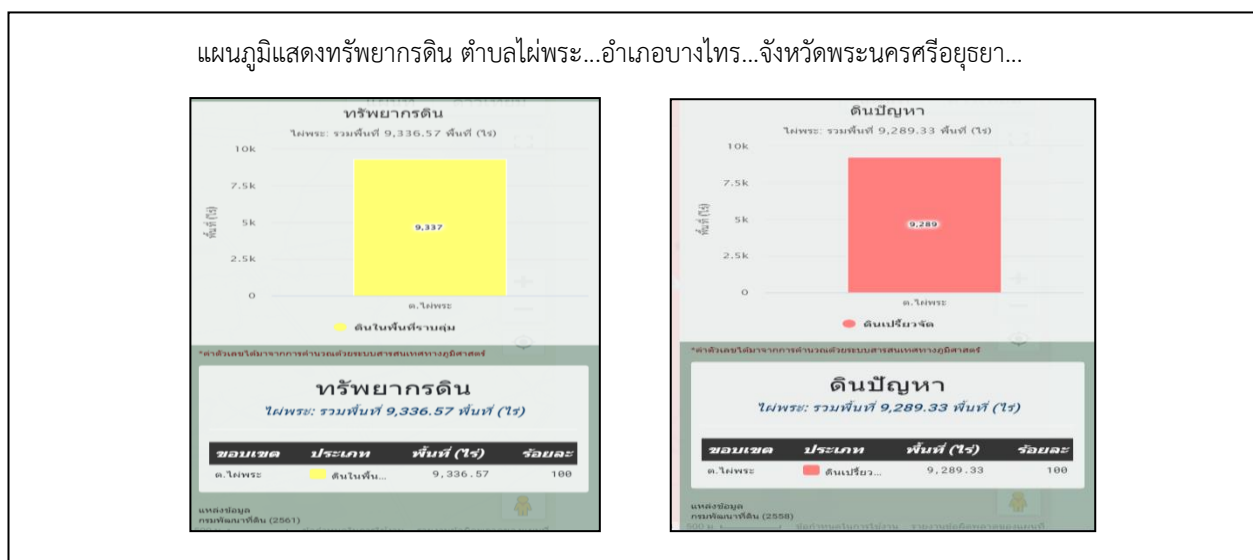
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	○	○
ดินในพื้นที่ตอนในเขตดินแห้ง	○	○
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	○	○
กลุ่มชุดดินผสม	○	○
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๙,๓๓๖.๕๗	๑๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๖/ Agri-Map Online, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑)

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๖/กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑, Agri-Map Online,๒๕๖๖)

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๖/กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑, Agri-Map Online,๒๕๖๖)

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ที่ใช้น้ำเพื่อการเกษตรรวม ๙,๑๘๖ ไร่ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำชลประทานในการทำ การเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘,๘๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๗๕ นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำธรรมชาติอื่นๆ ๒๙๘ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๓.๒๕ ที่ใช้ในการเกษตร และมีแหล่งน้ำใต้ดิน/บ่อน้ำบาดาล รวมทั้งสิ้น ๓ บ่อ ดังนี้

ภาพที่ ๘ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘/ Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

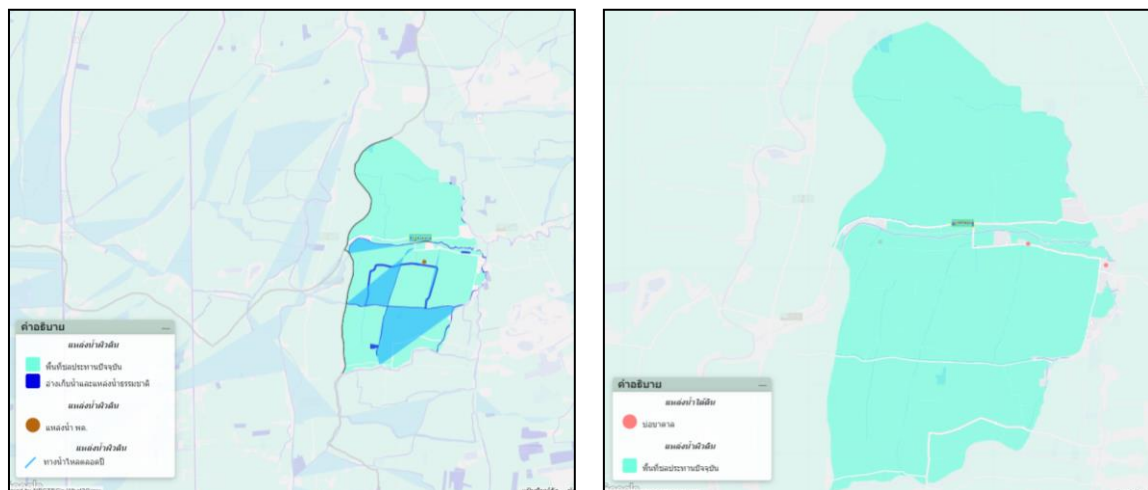

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ. อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘/ Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

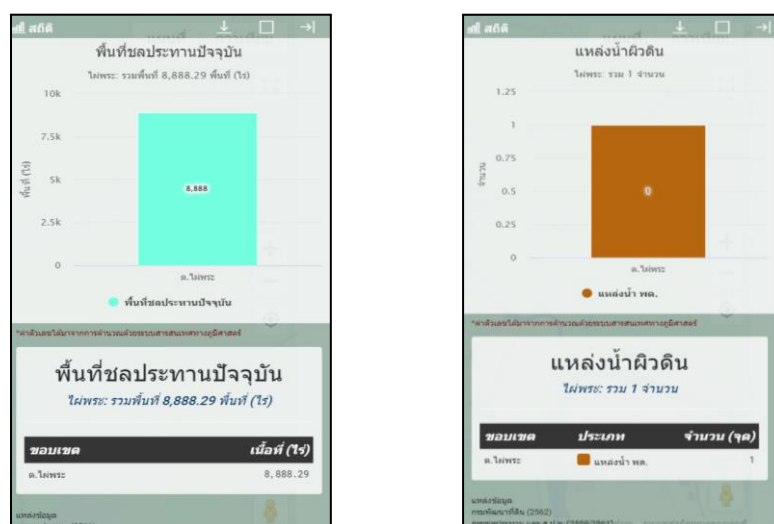
- แหล่งน้ำผุดดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติ น้ำผุดดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลไผ่พระ มีแหล่งน้ำผุดดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๐ แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๐ แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๐ แห่ง

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลไผ่พระ.... อำเภอบางไทร.... จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....

ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖/ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓/กรมชลประทาน, ๒๕๖๑
/Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลไผ่พระ. อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖/ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓/กรมชลประทาน, ๒๕๖๑
/Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI
ไม่มี

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค่าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค่า ข้าวนาปีและนาปรัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

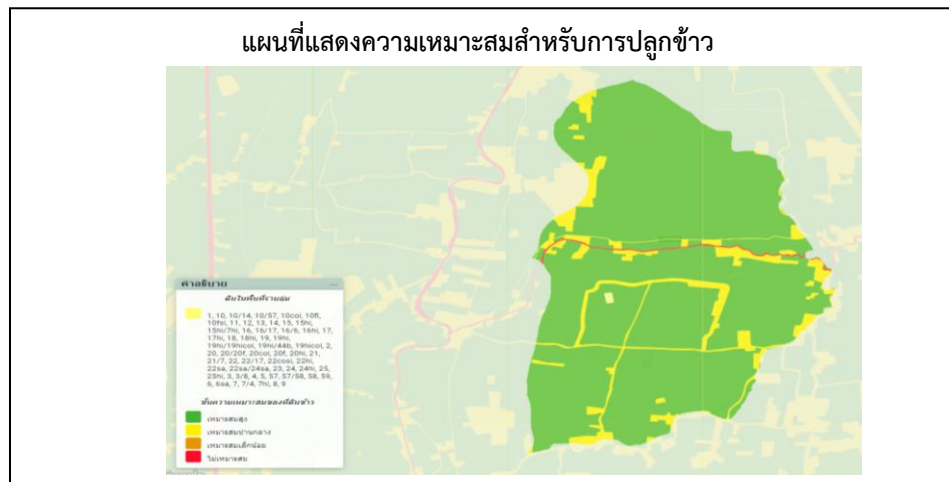
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๙,๓๒๖.๗๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๔๑๒.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๑๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๖๗.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ไร่ ๔๗.๒๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๑

ตารางที่ ๑๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....๑,๖๖๕..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
๑-๔ตำบลไผ่พระ	๘,๔๑๒.๐๐	๘๖๗.๔๗	๐	๔๗.๒๓	๙,๓๒๖.๗๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖,๐๕๔.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๖๒๕.๒๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๘ จำนวน ๙๓๘.๔๑ ไร่ และหมู่ที่ ๗ จำนวน ๘๙๔.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก. ๕,๘๓๗.๐๔ (ไร่)
๑	๔	๑,๖๒๕.๒๕
๒	๘	๙๓๘.๔๑
๓	๗	๘๙๔.๒๕
๔	๖	๘๒๕.๕๙
๕	๓	๖๕๗.๒๕
๖	๕	๕๒๘.๐๓
๗	๒	๓๐๙
๘	๑	๕๙.๒๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูก ข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบล ไผ่พระ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๕ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

๓) พื้นที่ปลูก ข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล ไผ่พระ มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ..๙,๓๒๖.๗๐.. ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๔๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๑๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๖๗.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๓

ตารางที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบล ไผ่พระ อำเภอบางไทร

หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....๑,๖๗๙.๘๓..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลไผ่พระ..	๘,๔๑๒.๐๐	๘๖๗.๔๗	๐	๐	๙,๒๗๙.๔๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูก ข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๖, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

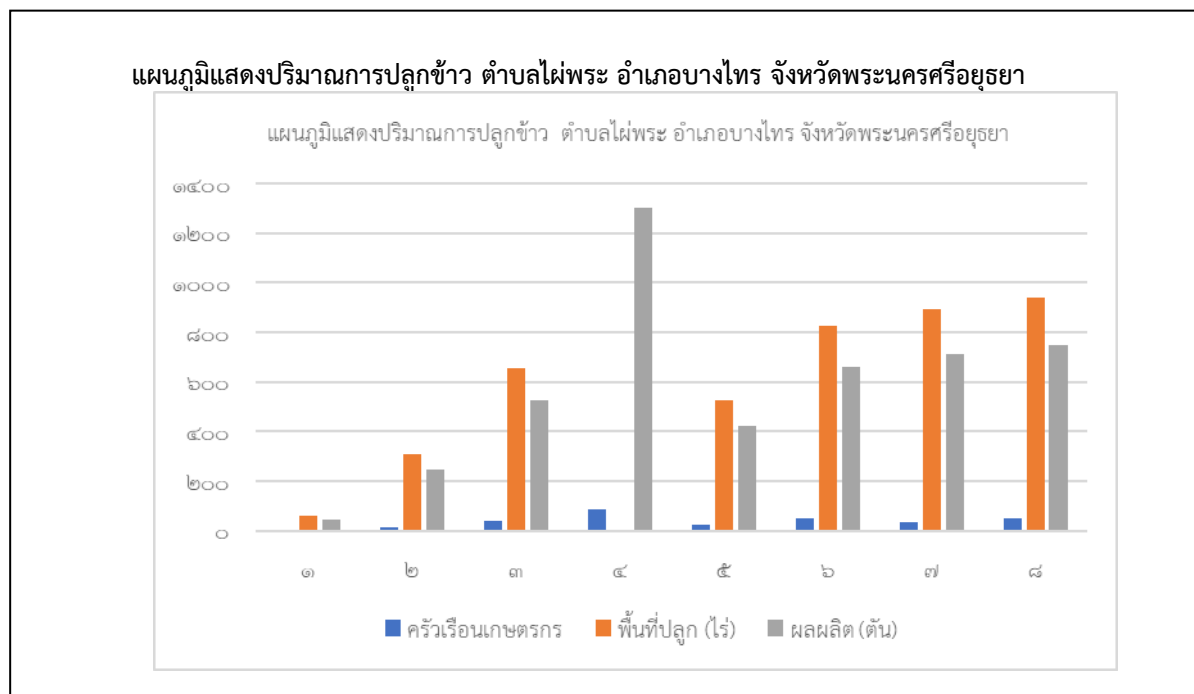
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖,๐๕๔.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๖๘๕.๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๘ จำนวน ๙๙๔ ไร่ และหมู่ที่ ๗ จำนวน ๙๑๑.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา..

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๕	๕๙.๒๕	๕๙.๒๕	๕๐.๓๖	๐.๘๕
๒	๑๗	๓๐๙	๓๐๙	๒๖๒.๒๕	๐.๘๕
๓	๔๐	๖๕๗.๒๕	๖๕๗.๒๕	๕๕๘.๖๖	๐.๘๕
๔	๘๙	๑,๖๘๕.๒๕	๑,๖๒๕.๒๕	๑,๓๘๑.๔๖	๐.๘๕
๕	๒๖	๕๒๘.๐๓	๕๒๘.๐๓	๔๔๘.๘๓	๐.๘๕
๖	๔๙	๘๒๕.๕๙	๘๒๕.๕๙	๗๐๑.๗๕	๐.๘๕
๗	๓๕	๘๙๔.๒๕	๘๙๔.๒๕	๗๖๐.๑๑	๐.๘๕
๘	๕๐	๙๓๘.๔๑	๙๓๘.๔๑	๗๙๗.๖๕	๐.๘๕
รวม	๒๙๗	๕,๘๓๗.๐๔	๕,๘๓๗.๐๔	๔,๙๖๑.๐๗	๐.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๖ (ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร(นาปี), ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๘ ปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๖ (ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร(นาปี), ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้เมล็ดพันธุ์ดี ส่วนใหญ่เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มาจากพันธุ์ส่งเสริม ที่ผลิตจากศูนย์เมล็ดพันธุ์จากกรมการข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เช่น กข๔๑, กข๔๗, กข.๗๙, กข.๘๕, พิษณุโลก ๒, และปทุมธานี ๑

(๒) การเตรียมดิน ก่อนการทำนาจะมีการเตรียมดินอยู่ ๓ ขั้นตอน คือ

- การไถตะ เป็นการไถครั้งแรกเพื่อทำลายวัชพืช
- การตีดิน เป็นการช่วยพลิกดินและย่อยดินให้มีขนาดเล็ก
- การย่ำ,ลูบเทือก,ชักร่องเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ

(๓) การปลูกแบ่งได้เป็น ๒ วิธี คือ

- การปลูกด้วยเมล็ดโดยตรง ได้แก่ การทำนาหยอดและนาหว่าน

(๔) ระบบการให้น้ำ หากต้องการผลผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตสูงการควบคุมระดับน้ำเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะเริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน ๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อยๆ แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนและสารเคมี มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ก่อนงอกควบคู่ไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก

(๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย เกษตรกรใส่ปุ๋ยโดยใช้แรงงานคนในการใส่ปุ๋ยเคมี และใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อข้าวอายุ ๑ เดือน โดยใช้สูตร ๑๖-๒๐-๐ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่ และใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ครั้งที่ ๒ ในอัตรา ๕ กก./ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวข้าวโดยใช้เครื่องจักรกลทดแทนแรงงานคนในการเก็บเกี่ยว เป็นส่วนใหญ่

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเผาฟาง หรือหมักตอซังข้าวหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคไหม้ ส่วนแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนกอ หนอนห่อใบข้าว ด้วยสารเคมี, สารชีวภัณฑ์และน้ำหมักชีวภาพ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่พระ มีการปลูก ข้าวนาปีและนาปรัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
...ข้าวนาปี				←	△			▽				
นาปรัง...	←		▽								△	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไผ่พระ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน มีต้นทุนเป็นเงิน ๖,๐๕๒ บาท

ที่	รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๓๕๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา ๒๕ กก./ไร่, ราคา ๑๖.๘ บ./กก.)	๔๒๐
๓	ค่าจ้างหว่านข้าว	๖๐
๔	ค่าสารกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๒๐๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารกำจัดวัชพืช	๑๒๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๕ กก./ไร่	๖๒๕
๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๒๕ กก./ไร่	๖๐๐
๘	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๐ กก./ไร่	๒๕๐
๙	ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเคมี (จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๑๘๐
๑๐	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๙๕
๑๑	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ (จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๖๐
๑๒	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช จำนวน ๒ ครั้ง	๓๕๐
๑๓	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๑๒๐
๑๔	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ตลอดฤดูกาลผลิต)	๘๕๒
๑๕	ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
๑๖	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๒๐
๑๗	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๑,๐๐๐
๑๘	อื่นๆ ได้แก่ ค่าอาหารกลางวันและเครื่องดื่มคนรับจ้าง	๔๐๐
	รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๖,๐๕๒
	ผลผลิต (กก./ไร่)	๘๕๐
	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๑๑.๐๕
	รายได้ (บาท/ไร่)	๙,๓๙๒.๕๐
	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๓,๓๔๐.๕

ตารางที่ ๑๕ แสดงต้นทุนการผลิต ข้าว ปี ๒๕๖๖ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

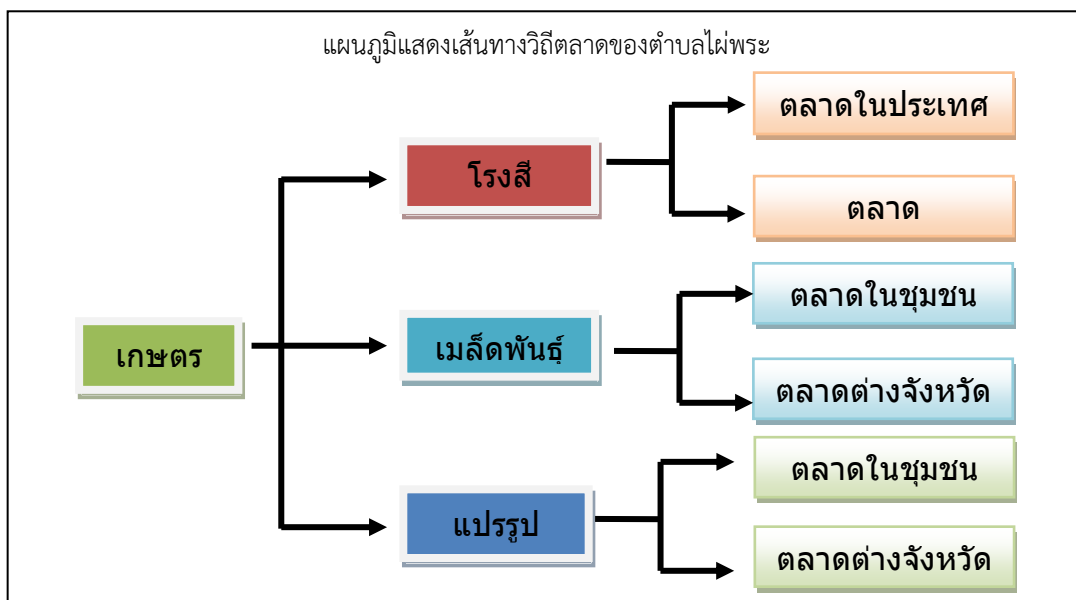
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

ในฤดูกาลผลิตข้าว ปี ๒๕๖๖/๖๗ มีการกำหนดราคาข้าว ทุก ๑๕ วัน โดยคณะกรรมการข้าว เนื่องจากเป็นนโยบายการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผลตอบแทนการผลิตและจำหน่าย จึงมีราคาขึ้นลงตามประกาศราคาของ คณะกรรมการข้าว

(๑) วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลบ้านกลึงส่วนใหญ่ขายเป็นข้าวเปลือกให้กับโรงสีข้าวในพื้นที่ ร้อยละ ๙๑ เก็บเป็นเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองร้อยละ ๗ และแปรรูปเป็นข้าวสารขาย ร้อยละ ๑ ตามลำดับ

เนื่องจากในพื้นที่ อำเภไผ่พระ การจำหน่ายข้าวไม่ต้องเดินทางไกล จุดรับซื้อผลผลิตอยู่ใกล้ มีหลายโรงสีให้เลือกทำให้เกษตรกร ช่วยลดภาระการเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

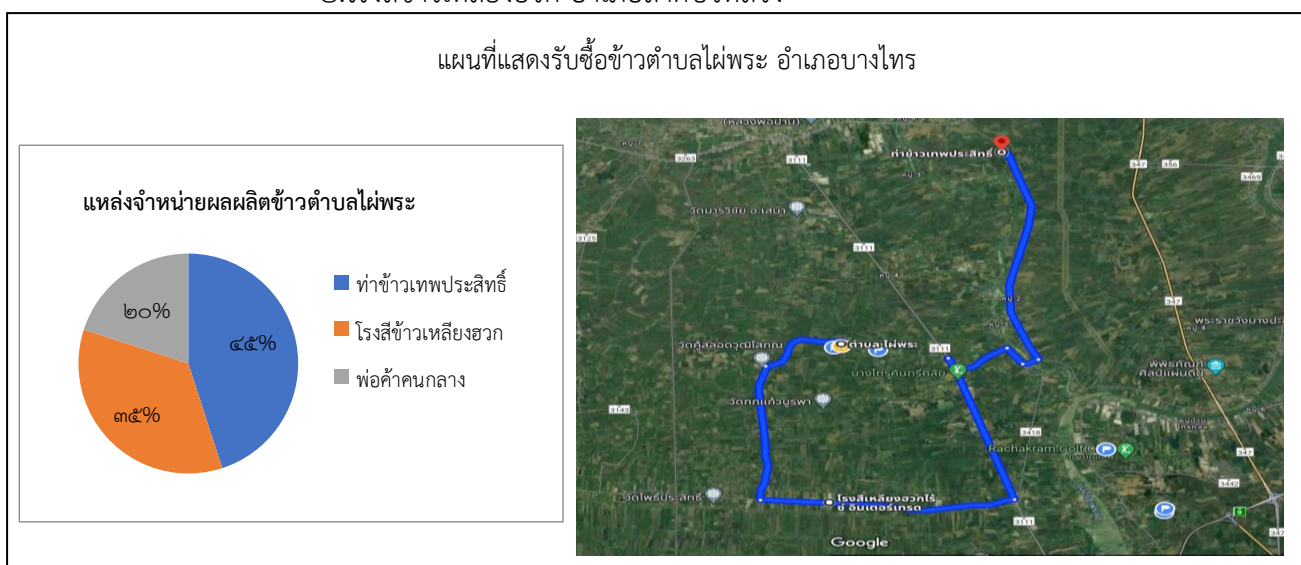

ภาพที่ ๒๐ แสดงวิถีการตลาดข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลไผ่พระ มีจุดรับซื้อผลผลิตข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก ดังนี้

๑. ทำข้าวเทพประสิทธิ์ ตำบลบ้านกล้วย อำเภอบางไทร
๒. โรงสีข้าวเหลียงฮวก อำเภอลาดบัวหลวง

ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่พระ.. มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน.. การลดต้นทุนการผลิต.. จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๑๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายบุญรุ่ง วุฒิสถา	๒	ไผ่พระ	บางไทร	๒๕๖๓	ทำนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว่า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕ - ๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกทรงเพื่อระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า

ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า จำนวน ๘ ครัวเรือน พื้นที่ ๑๓ ไร่

ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ตำบล	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า (ไร่)
ไผ่พระ	๘	๑๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕

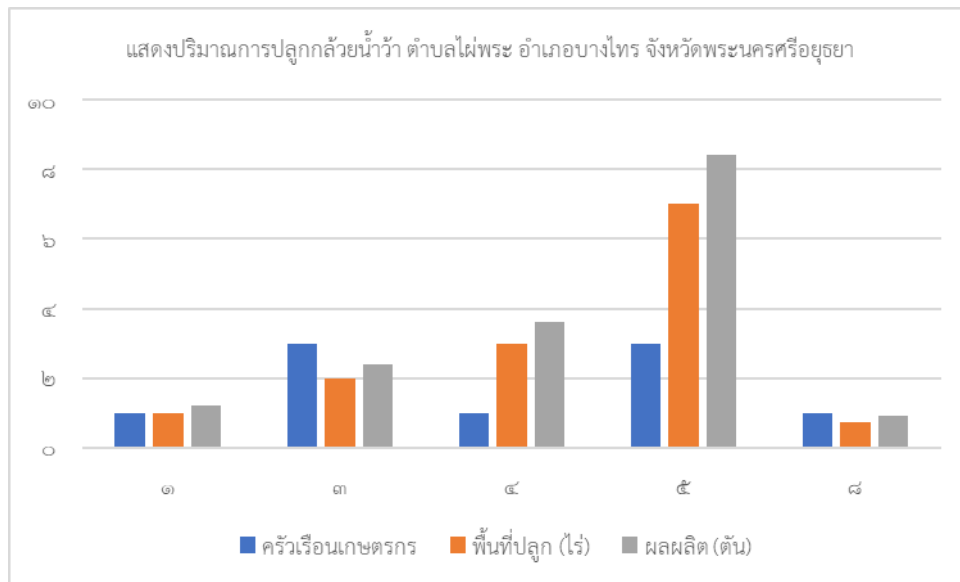
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลบางไทร มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า จำนวน ๑๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๕ จำนวน ๗ ไร่ รองลงมาคือ หมู่ ๑ จำนวน ๓ ไร่ และ หมู่ ๓ จำนวน ๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

หมู่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑	๑.๐	๑.๐	๑.๒	๑.๒
๓	๓	๒.๐	๒.๐	๒.๔	๑.๒
๔	๑	๓.๐	๓.๐	๓.๖	๑.๒
๕	๓	๗.๐	๗.๐	๘.๔	๑.๒
๘	๑	๐.๗๕	๐.๗๕	๐.๙	๑.๒
รวม	๘	๑๓.๐	๑๓.๐	๑๕.๖	๑.๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

กล้วยชอบอากาศร้อนชื้น ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๔ องศาเซลเซียส จะชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นดินฟ้าอากาศของประเทศไทย จึงเหมาะแก่การปลูกกล้วยมาก กล้วยชอบดินปนทรายที่มีลักษณะร่วน มีการระบายน้ำและอากาศหมุนเวียนได้ดี หากมีหน่อมากเกินไป ควรเอาออกบ้าง เพื่อมิให้แย่งอาหารจากต้นแม่ ควรเก็บหน่อไว้สัก ๑ - ๒ หน่อ เพื่อให้เป็นตัวพุ่มต้นแม่ การกำจัดหน่ออาจใช้เสียมคมๆ หรือมีดแซะลงไป หรือใช้มีดตัดแล้วควั่นหน่อที่อยู่เหนือดิน แล้วหยอดน้ำมันก๊าดที่บริเวณจุดเจริญ เพื่อยับยั้งการเจริญต่อไป ถ้ากล้วยอยู่ระหว่างออกดอกไม่ควรแช่หน่อ เพราะจะกระทบกระเทือนถึงต้นได้ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยม ซื้อหน่อพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และบางรายซื้อต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะได้ต้นพันธุ์ที่ปลอดโรค มีคุณภาพ ตรงตามพันธุ์เดิม และควรเลือกต้นกล้าที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมดิน ไถพโลกลับดินลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ตากดินนาน ๗-๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืช จากนั้นใส่ปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัมต่อหลุม ป้องกันโรคตายพราย และไถพรวนกลับ ถ้าพื้นที่เป็นดินเหนียวหรือบริเวณที่มีน้ำท่วมขัง ควรยกร่อง และปลูกบนแนวสันร่อง ระยะที่เหมาะสมคือ ๒.๕ x ๒.๕ เมตร จำนวนต้นเฉลี่ย ๒๐๐ - ๒๕๐ ต้น/ไร่

(๓) การปลูก

ปลูกด้วยหน่อใบแคบ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยเตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ผสมดินปุ๋ยคอกจำนวน ๕ กิโลกรัม และปุ๋ยร็อคฟอสเฟส จำนวน ๕๐ กรัม เข้าด้วยกันใน หลุมให้สูงประมาณ ๒ ใน ๓ ของหลุม ยกถุงกล้าต้นไม้วางในหลุมโดยระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อยใช้มีดที่คมกรีดถุงจากก้นถุงขึ้นมาถึงปากหลุมทั้ง ๒ ด้าน (ซ้ายและขวา) จากนั้นดึงถุงพลาสติกออกโดยระวังอย่าให้ดินแตก กลับดินที่เหลือลงในหลุม กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง และรดน้ำให้ชุ่ม

(๔) ระบบการให้น้ำ

ปริมาณของการให้น้ำขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ความชุ่มชื้นของดิน ปริมาณลมที่พัดผ่าน จะทำให้การคายน้ำมาก จึงไม่ควรปล่อยให้ผิวหน้าดินแห้งติดต่อกันเป็นเวลานาน เนื่องจากรากจะหาอาหารอยู่บริเวณผิวดิน จึงทำให้หยุดชะงักการเจริญเติบโต โดยปริมาณน้ำที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกล้วยอยู่ระหว่าง ๑๗ - ๒๐ ลิตร ต่อต้นต่อวัน

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า : สามารถตัดแต่งหน่อหลังจากปลูกประมาณ ๓ - ๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด ไปเรื่อยจนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ ๗ - ๘ เดือน ควรมีการไว้หน่อทดแทน ๑ - ๒ หน่อ โดยหน่อที่ ๑ และที่ ๒ ควรมีอายุห่างกันประมาณ ๔ เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดย เลือกหน่อที่อยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า : ควรทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่ และใบที่เป็นโรคออก ตัดให้เหลือประมาณ ๗ - ๑๒ ใบ เพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี เพื่อใช้ใบปรุงอาหารและเพิ่มความเจริญเติบโตของผลกล้วย

(๖) การใส่ปุ๋ย

ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัม ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง ๆ ละ ๒๕๐ กรัม

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ สัปดาห์ ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๓ ใส่หลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว เริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน แล้วตัดแบ่งเป็นหวีบ่มให้สุก โดยเรียงกล้วยทับกัน ๓-๕ ชั้น คลุมด้วยผ้าพลาสติกไว้ ๒๔ ชั่วโมง แล้วเปิดผ้าออก วางพักไว้ ๔-๖ วัน แต่หากระยะเวลาในการขนส่งนาน อาจตัดกล้วยเมื่อความแก่ประมาณ ๗๕% การดูลักษณะความอ่อนแก่ของกล้วยจากลักษณะผล เช่น ดูขนาดลูกกล้วย เหลี่ยมกล้วย หรือใช้วิธีการนับอายุจากวันแทงปลี หรือวันตัดปลี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากตัดเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง ทำความสะอาดผลหรือบริเวณปลายผลที่มีกลีบแห้งติดอยู่ออกให้หมด แยกเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ อย่างระมัดระวังอย่าให้รอยตัดชำ คัดเลือกผลที่มีรอยตำหนิ หวีที่ไม่ได้ขนาดออก จุ่มในน้ำผสมสารโซอาเบนดาโซล แล้วผึ่งลมหรือเป่าให้แห้ง จากนั้นนำไปยังโรงเรือนเพื่อคัดขนาดบรรจุ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคตายพราย (Panama disease หรือ Fusarium wilt) เกิดจากเชื้อรา *Fusarium oxysporum f.sp. Cubense* เข้าทำลายราก และมีการเจริญเข้าไปในท่อน้ำ ท่ออาหาร ทำให้เกิดอุดตัน ใบจึงมีอาการขาดน้ำ เหี่ยวเฉา และเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หักพับ การเจริญจะชะงักงัน และตายในที่สุด โรคนี้สามารถระบาดไปทางดิน ดังนั้นต้นที่อยู่ในบริเวณนั้นจะถูกโรคนี้ทำลายหมด จึงควรทำความสะอาดโคนกอกล้วย อย่าให้รก ทำทางระบายน้ำให้ดี และราดด้วยแคปแทน ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๒. โรครากเน่าและต้นกล้าเหี่ยว สาเหตุ : เชื้อรา *Fusarium oxysporum*

ลักษณะอาการ : ต้นกล้าแสดงอาการเหี่ยว บริเวณรากบางส่วนเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีน้ำตาล พบในช่วงอนุบาลต้นกล้าในเรือนเพาะชำ การป้องกันกำจัด ได้แก่ ใช้วัสดุเพาะกล้าที่เป็นขุยมะพร้าว ขี้เถ้าแกลบ หรือวัสดุอื่น ผสมกับดินปลูกในอัตราส่วนที่ พอเหมาะ ควรแยกต้นกล้าที่เริ่มแสดงอาการเหี่ยวออกจากต้นปกติ และรีบเปลี่ยน

วัสดุปลูกใหม่ ก่อนปลูกจุ่มต้นกล้าในสารเคมีกำจัดเชื้อรา เช่น คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ ฟอสอีทิล อะลูมิเนียม หรือฟิซีเอ็นบี ผสมอิทธิโอะโซล เพื่อยับยั้งการเจริญของเชื้อราสาเหตุที่อาจปนเปื้อนอยู่บนกล้า รวมทั้ง ผสมเชื้อราปฏิปักษ์ไตรโคเดอร์มา (*Trichoderma harzianum*) ในวัสดุเพาะกล้า

๓. ตัวงวงเจาะต้น (banana stem weevil) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Odoiporus olivier* (Coleoptera: Curculionidae) ลักษณะทั่วไป ตัวเต็มวัยมีสีดำเลื่อมเป็นมัน ขนาดลำตัวยาว ๑.๕-๒ เซนติเมตร มีขนาดใหญ่กว่าตัวงวงไซเหง้า ลักษณะการทำลาย หนอนกัดกินเนื้อเยื่อต้นกล้วยเข้าไปถึงไส้กลางลำต้น ภายนอกมองเห็นเป็นรูพรุน ทำให้ต้นกล้วยตาย หากเข้าทำลายในระยะใกล้ออกปลีจนถึงตกเครือจะทำให้เครือหักพับกลางต้น หรือเหี่ยวเฉา ต้นตาย

การป้องกันกำจัด ได้แก่

- นำต้นกล้วยที่ตัดแล้วออกนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นที่อาศัยของตัวงวงเจาะลำต้น
- ตัดต้นกล้วยที่เก็บเกี่ยวแล้วบริเวณโคนต้นยาวประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ผ่าครึ่งแล้ววางหน้าที่ผ่า ติดผิวดิน ใช้ใบกล้วยคลุมไว้ เพื่อให้ท่อนกล้วยคงความสดนานขึ้น วางไว้อย่างน้อย ๒๐ จุด โดยทิ้งช่วงห่างระหว่าง ต้น ๒๐ ต้น ตรวจนับจำนวนแมลงทุก ๓-๔ วัน ถ้าพบแมลงมากกว่า ๔ ตัวต่อกับดัก แสดงว่ามีการระบาด ควรฉีดพ่น สารเคมีฆ่าแมลง
- ใช้สารเคมี เช่น ไบเฟนทริน ฟิโปรนิล หรือโปรไทออส ตามอัตราที่แนะนำตามฉลาก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่พระ มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←→ △							←	▽			→

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลบางไทร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบางไทร มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๗,๒๔๐ บาท

ตารางที่ ๑๙ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๖ ตำบลไผ่พระ (ต่อไร่/รอบ/ปี)

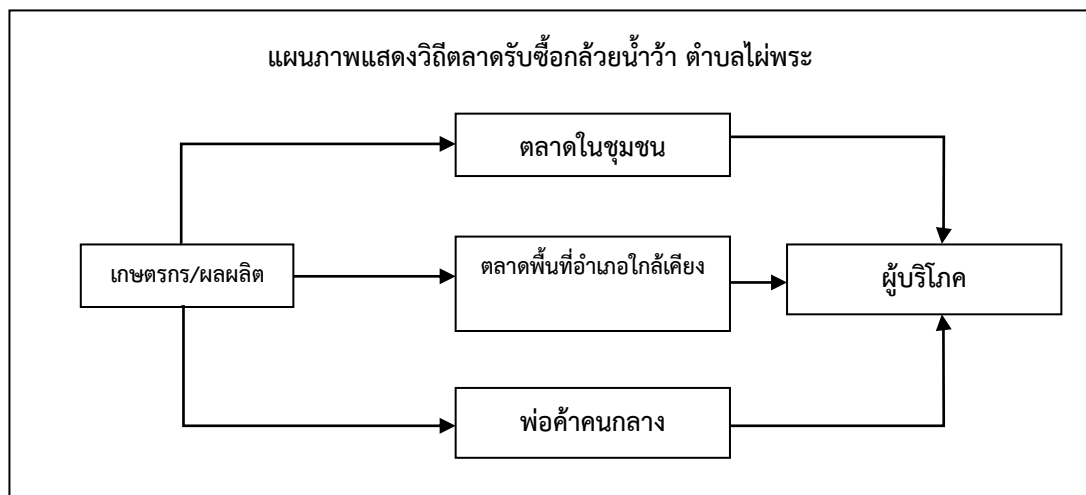
รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ไถพรวน	๒๕๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๓,๐๐๐	ระยะปลูก ๒.๕ x ๒.๕ เมตร
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๓๐๐	
ปุ๋ยเคมี๕๐..... กก./ไร่ (....๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยอินทรีย์๕๐..... กก./ไร่ (....๒...ครั้ง)	๓๕๐	
ให้น้ำ ครั้ง/เดือน	๑,๐๐๐	
เก็บเกี่ยวกล็กรั่มละ บาท	๖๐๐	๓๐๐ บาท/คน
รวม	๗,๒๔๐	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๔) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

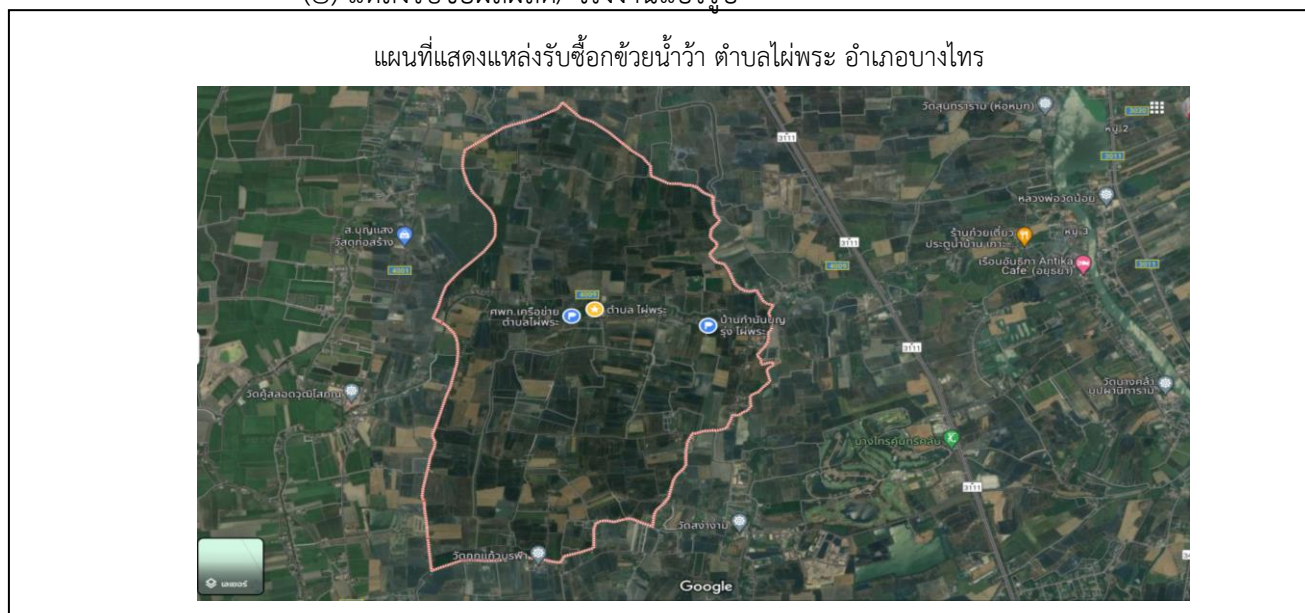
(๑) วิธีการตลาด

จำหน่ายผลผลิตในตลาดภายในชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง โดยบางรายมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต และเกษตรกรจะแบ่งผลผลิตบางส่วนไว้บริโภคในครัวเรือน

ภาพที่ ๒๔ วิถีตลาดของกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่พระ ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๑. ข้าว ๒. ถั่วเหลือง	๑. ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ/ราคาไม่แน่นอน ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องการเกษตร การค้า และการลงทุน ๓. คุณภาพของผลผลิตยังไม่ได้รับมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ๔. ต้นทุนการผลิตสูง ๕. ขาดองค์ความรู้การวางแผนการผลิตและการตลาดสมัยใหม่	๑. ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหมุนเวียนแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๒. ส่งเสริมให้ความรู้ในการผลิตพืชลดต้นทุนโดยหน่วยงานจากภาครัฐ ๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาด ๔. เชื่อมโยงเกษตรกรผู้ผลิตกับภาคเอกชนในการรับซื้อผลผลิตโดยตรงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง หรือการทำการตลาดข้อตกลง Contract Farming ๕. ส่งเสริมให้ความรู้การตลาดสมัยใหม่	ตำบลไผ่พระ	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑. ปัญหาหนี้สิน ๒. แรงงานในภาคการเกษตรไม่เพียงพอ ๓. เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๔. การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง	๑. ให้เกษตรกรหมั่นเช็คสภาพอากาศในพื้นที่ว่าเหมาะสมแก่การทำการเกษตรแบบไหน ๒. ส่งเสริมการเกษตรแบบเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอกให้มากที่สุด ๓. สร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรในการร่วมกันคิด วิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน	ตำบลไผ่พระ	มาก

		(Integrated Pest Management: IPM) โรงเรียนเกษตรกร ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิตเพื่อให้เกษตรกรได้มี อำนาจการต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้า รวมถึงการซื้อปัจจัย การผลิตในราคาที่ถูกลงเมื่อซื้อในปริมาณที่เยอะ ๕. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรให้มีส่วนร่วม ในการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไข ปัญหา และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ		
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ เกษตรกรยังไม่มีแปรรูป ผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า สินค้า	๑. เกิดจากการผลิตและ ขายโดยไม่มีการแปรรูป สินค้า ๒. ขาดความรู้การออกแบบ บรรจุภัณฑ์ที่ดี	๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้กระบวนการแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าและได้รับรองมาตรฐานในการผลิต ๒. ส่งเสริมความรู้การออกแบบบรรจุภัณฑ์และสนับสนุนบรรจุ ภัณฑ์ให้ทันสมัยเป็นที่ต้องการของตลาด	ตำบลไผ่พระ	

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลไผ่พระ

ตารางที่ ๒๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่เหมาะในการทำการเกษตร, การคมนาคมสะดวก - มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติและระบบชลประทานในพื้นที่ - ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง - เกษตรกรหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มีความสามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดได้, มีความรู้ความชำนาญในการทำการเกษตร - มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ - มี ศพก. (เครือข่าย) - เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญในการทำการเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์ - เกษตรกรขาดความรู้, ขาดแคลนแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี - ผลผลิตทางการเกษตรด้อยคุณภาพขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ - เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขาดแคลนแรงงาน - สินค้าเกษตรยังไม่มีแปรรูปหรือต่อยอด - ไม่มีการรวมกลุ่มเกษตรกร - เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ทำกิน, ขาดการวางแผนการผลิตที่ดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการทำบัญชีครัวเรือนและยังไม่สามารถลดต้นทุนในการผลิตที่สูงได้
โอกาส (O =Opportunity) <ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานของรัฐ - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด - อปท. สนับสนุนงบประมาณเพื่อเรียนรู้ด้านการเกษตร 	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้ ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย - ส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ เชื่อมโยงเครือข่ายกันในทุกระดับเพื่อบริหารจัดการปัจจัยการผลิตและจำหน่ายผลผลิต - มีการขอสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. / โครงการที่มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจการของกลุ่มเกษตรกร - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรผู้นำในท้องถิ่น 	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) <ul style="list-style-type: none"> - มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต - รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย - พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก
ภัยคุกคาม (T) <ol style="list-style-type: none"> ๑.มีการแข่งขันทางการตลาดสูง ๒.ราคาผลผลิตตกต่ำ ๓.ภัยธรรมชาติ โรคและแมลงศัตรูพืช ๔.ปัจจัยการผลิตราคาสูง ทำให้ต้นทุนสูงตาม ๕. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร 	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้ง/พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน - วางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด - การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก - การพัฒนาผู้นำ Smart farmer - จัดหาแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตคุณภาพดีราคาถูก 	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ - สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการเข้าทำลาย/การระบาดของศัตรูพืช - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชตามความต้องการของตลาดเพื่อการส่งออก

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

- ๑.๑ สนับสนุนให้ ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย
- ๑.๒ ส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ เชื่อมโยงเครือข่ายกันในทุก
ระดับเพื่อบริหารจัดการปัจจัยการผลิตและจำหน่ายผลผลิต
- ๑.๓ มีการขอสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. /โครงการที่มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนิน
กิจการของกลุ่มเกษตรกร
- ๑.๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรผู้นำในท้องถิ่น

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

- ๒.๑ มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๒ รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย
- ๒.๓ พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ
- ๒.๔ พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

- ๓.๑ จัดตั้ง/พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ให้สอดคล้องกับ
สภาพปัญหาของชุมชน
- ๓.๒ วางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด
- ๓.๓ การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก
- ๓.๔ การพัฒนาผู้นำ Smart farmer
- ๓.๕ จัดหาแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตคุณภาพดีราคาถูก

๔. กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

- ๔.๑ พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ
- ๔.๒ สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการเข้าทำลาย/การระบาดของศัตรูพืช
- ๔.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชตามความต้องการของตลาดเพื่อการส่งออก

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล ตามแนวทางการจัดทำแผน
พัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน